

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Nemirna Evropa

Že dolgo ni preživljala Evropa tako usodno nemirnih časov kakor zadnja leta. Vsak trenutek zagrozi kje oblak novega klanja, nove morije, ki bi lahko potegnili v svoj krvavi vrtinec domala ves svet.

Človek bi mislil, da bo z napredkom in razvojem tehnike postalo življenje lepše in udobnejše. Saj imamo celo vrsto izumov, ki so namenjeni v prvi vrsti za to, da bi imel človek prijetnejše življenje. Pomislite samo na današnja prometna sredstva na kopnem, na morju in v zraku! Kako dolgo in naporno je bilo še pred sto leti n. pr. potovanje iz Ljubljane v Trst! Človek je rabil za to pot nekaj dni. Danes je z ekspresnim vlakom v nekaj urah tam, z letalom pa pomeni taka razdalja tako rekoč — en skok! In med potjo lahko človek udobno čita časnike, piše, je ali se zabava, kakor mu je pač ljubo. Pomislite na nekdanje potovanje v Ameriko! Kaka so se odhajajoči s solzami v očeh poslavljali od svojcev, ko so odhajali na to dolgo pot. Danes se vozijo ljudje od nas v Ameriko in obratno — na izlet. Nikomur ne pride na um, da je to daleč.

Kljub napredku - trpljenje

Podobno kakor v prometu je na vseh drugih poljih. Električna svetila, goni stroje, prenaša naš glas v neslutene daljave (telefon, radio), zdravi naše bolezni, nas greje in nam sploh služi na vseh koncih in krajih.

Kljub vsem tem in neštetim drugim pridobitvam pa današnji človek le ne najde miru. Sicer vsi državniki in politiki neprenehoma govorijo samo o miru, v resnici pa na skrajnem jugozapadu Evrope — v Španiji — že skoraj tri leta v potokih teče človeška kri. Vse države tekmujejo med seboj v oboroževanju in narodi komaj nosijo strašna bremena. Tako velikanska večina človeštva od vsega svojega truda in dela, od vseh občeudovanja vrednih izumov in iznajdb nima prav za prav pod milim neбом nobene koristi. Države pomnožujejo svojo vojsko, grade bojne ladje in zaposljujejo vse panoge vojne industrije. Če tudi ni kruha, če ni pomoči za bolne in onemogle, če ni zavetja za otroke in sirote, če ni ničesar, orožje mora biti! In kakor dela eden, tako morajo vsi drugi, veliki in mali za njim. Gorje mu, kdor bi zaostal! Boljše oboroženi in pripravljeni pohlepni sosedje bi ga strli in pomendrali.

Kje je izhod?

Tako skoraj ni videti izhoda iz tega strašnega kaosa. Pa vendar je in mora biti izhod!

Kaj mislite, zakaj je danes tako? Samo zato, ker se je človek odtrgal od zemlje in tepta njene vekovite in nedotakljive zakone! Beg v tehniko, v industrijo, mehanizacija živ-

ljenja, to rodi vse zle posledice, ki jih danes čutimo vsi prebivalci Evrope.

Kakor moramo priznavati in spoštovati zakone v matematiki in drugih vedah, tako moramo neizbežno spoštovati tudi temeljne naravne zakone glede človeškega življenja in ureditve človeške družbe.

Morda veste, da ima Češkoslovaška med drugimi lep in jedrnat, čeprav kratek zakon. Glasi se: T. G. Masaryk je zaslužen za državo. — Prav tako ima naše življenje lep in kratek zakon, ki ga ne sme brez kazni nihče teptati. Glasi se: Zemlja je naša mati.

Na podlagi tega edinega zakona je mogoče pisati knjige in razprave, na podlagi

Svoboden devizni promet med nami in Italijo

Nekateri dunajski listi poročajo, da sta min. predsednika Mussolini in Stojadinović zlasti govorila o gospodarskih vprašanjih. Manjša gospodarska vprašanja sta prepustila oba državnika v rešitev italijansko-jugoslovanskemu stalnemu odboru, ki se sestane dne 15. decembra v Beogradu. Smernice za rešitev medsebojnih tr-

nega in prav samo njega pa je tudi edino mogoče pravilno urediti odnos človeka do človeka v vsaki družbi: v družini, narodu in državi.

Ta zakon nas vodi v kmetstvo in nam pravi, da mora biti vse življenje urejeno tako, kakor zahtevajo interesi njega, ki življenje s svojim delom ohranja in vzdržuje, torej kmetškega človeka.

Danes je v Evropi ta zakon pogažen in poteptan in dokler mu evropski človek ne bo vrnil prvotne veljave, dotlej je vsako prizadevanje za mir grad v oblakih. Samo v kmetstvu, ki ga nam narekujejo večni zakoni narave, je rešitev sodobnega človeštva.

govinskih vprašanj pa bosta določala Mussolini in Stojadinović sama. List pravi, da je namera, da se sedanji klirinški plačilni sistem odpravi ter namesto njega uvede svobodni devizni promet.

Mariborski proračun

Mariborski mestni proračun za l. 1938/39 znaša 33.740.670 din in je za pol milijona večji od letošnjega.

Gorje na vasi

Menda zlepa ni vprašanja, ki bi se tako živo zajedalo v naše narodno telo, kakor vprašanje ureditve življenja na naši vasi.

Iz preteklosti smo prinesli v novo narodno državo v tem oziru kaj slabo doto. Slovenska vas je bila že nekaj desetletij razcepljena in med seboj sprta, kar je seveda silno oviralo njen razvoj in napredek. Ne bomo naštevali žalostnih podrobnosti, naglasimo naj le, da to, kar se je godilo, vasi in kmetškemu življu ni bilo nikoli v korist. Borba, ki jo je bojeval naš podeželski živelj, namreč ni šla za kmetške, ampak za čisto druge, vasi in podeželju tuje interese. Zato je popolnoma razumljivo, da je vas v zvezi zunanji prosvetljenosti in kljub napredku na nekaterih poljih, v važnih pogledih vendar močno zaostala. Naš človek si prav do povojne dobe ni upal razmišljati o svojih potrebah in koristih s svojega lastnega stališča, ampak je gledal vse tako, kakor so mu narekovali drugi.

Ta nesamostojnost se je bridko pokazala v času, ko smo bili nenadoma postavljeni pred nalogo, da začnemo sami krojiti svojo usodo. Naš človek je bil kakor senca, ki niha tja, kamor potegne veter. Tako ni nič čudnega, če je naše podeželje propadalo in ležlo na gospodarskem polju v močvirje, v kakršnem ga je pred nekaj leti zalotila splošna gospodarska kriza.

Po vseh teh žalostnih skušnjah bi človek mislil, da se bo vas vsaj sedaj iztreznila. Mnoga znamenja pa kažejo, da zarja novih dni še

ni tako blizu kakor bi bilo želeli. Vedno se najdejo ljudje, ki hočejo za vsako ceno ribariti v kalnem. To so Judeži naše vasi, so strup, ki nam slabi mozeg in kali pogled. Zadnji čas je, da se tega zavemo in moro, ki nas tlači, stresemo s sebe. Prodrati mora spoznanje, da je politika v prvi vrsti gospodarska borba, delo za gospodarski napredek in procvit kot podlaga vsakega drugega razmaha.

Poglejte, ali ni čudno slišati, da se na vasi ljudje preklajajo o najrazličnejših vprašanjih, pri tem pa pozabljajo, da so kmetje? Trepečejo za razne ideale, ki jih niti ne poznajo niti ne občutijo, zraven pa puste, da jih razni nepoklicani jerobi gulijo in skubejo ter zapravljajo kmetški denar. Ali je mar res bolj važno vprašanje, v kakšnem redu naj se vrste barve na zastavi, kakor vprašanje, če je tvoja domačija res tvoja last?

Kmetje, ali boste spregledali, kam vas peha tako nesmiselno početje? Kako si morete vendar misliti, da bo vaše težnje, vaše koristi in potrebe kdaj branili in resnično zastopali človek, ki vas pozna samo takrat, kadar išče vaše zupanje.

Glejte, tukaj je vir vseh naših kmetških nadlog, tukaj je tista strupena jama, v kateri se dušimo! Dokler bo naš podeželski človek lahko mišljeno naseljen na limanicah raznih sleparskih ptičarjev, ne more upati v boljše čase.

Ali ne čutite, kmetje, da je vaš rabelj vsak, kdor prihaja s sladkim obrazom k vam in je ves »kmečki«, zraven pa smeši in ponižuje vaše delo? V lovarni, v pisarni, na morju, na železnici, nad zemljo in pod zemljo je vsako delo v petek in svetek priznано, samo kmetisko delo naj bo — hlapčevsko? In kmet naj grhu tega še krivi hrbet pred tistimi, ki to trdijo?

Ali čutite, kako nemogoče je v takih razmerah vsak napredek? Da, prav v tem tiči kal sramote, ki nas razjeda in tlači k tlom! Ali je mar čudno, če fant, ki mora venomer slišati, da je hlapec in samo hlapec, končno podivja in se vede tako, kakor ga poznamo iz žalostnega poglavja o fantovskih pretepih? Ali ni razumljivo, če dekle, ki sliši, da je samo deklica v tej

solzni dolini, ob prvem viharju omahne in pade v močvirje?

Tako se vrsti vprašanje za vprašanjem. Kmetje ne smemo iti mimo njih. Odgovoriti moramo, odgovoriti tako, da bo slišala vsa javnost:

Dovolj nam je klofut in izkoriščanja, dovolj poniževanja in sramote! Zavedamo se, da smo ljudje, vemo, da je naše delo pošteno, častno in vsej človeški družbi krvavo potrebno, zato pa tudi zahtevamo zase pravico, da sami odločamo o sebi. Kdor nam te pravice ne priznava, kdor hoče še podaljševati naše gorje, ta naj pomni, da bo nekoč prejel plačilo, ki ga je zaslužil. Tudi hlapec ima namreč svojo čast in kar in kadar plača, plača pošteno in temeljito!

Kdo bo zdravil gnile rane?

Podivjanost, ki je zavladovala po našem podeželju, presega danes že vse meje. Ob največjih praznikih se goste poročila o umorih in pobojih, ob katerih človeku ledeni kri po žilah.

Naš list je že nekajkrat opozoril na ta pojav. Čeprav smo ostali glas vpijočega v puščavi, vendar ne moremo in po svoji vesti ne smemo utihniti.

Poglejte, divjaki po daljnih tujih deželah spoštujejo svoj pravni red. Zamorci, Indijanci, ne vem kakšni malikovalci in ljudje brez vsakega pojma o civilizaciji spoštujejo svoje nepisane zakone in se ravnaajo po njih!

Kaj pa mi, ki hočemo biti svetu glasniki in vodniki? Menda ni na našem planetu kraja, kjer ne bi belokožci uganjali med seboj najostrejših grozot. Dvakrat žalostna pa je resnica, da nosimo v tem bandero prav mi — Slovenci. Čeprav spadamo številčno med najmanjše narode v Evropi, smo po svoji pijančevsko-zločinski kroniki — med prvimi.

Kmetje in kmetice, ta žalostna kronika nam daje misliti! Ta žalostna kronika nam priča, da je vsa naša kultura, vsa naša civilizacija — laž!

Kdo pa je vzgajal naše ljudi? Kdo je rezal s svojim delom profil našega podeželja v zadnjih 70 letih? Kdo je dosegel, da se naši podeželski ljudje različnih mišljenj niso znali srečati niti ob najusodnejših trenutkih?

Glejte, nekaj je bila pri nas na kmetih navada — in tega se boste starejši čitatelji še spomnili, da so se na smrtni postelji izravnavala vsa stara nasprotstva. Pred nedoumnim obličjem večnosti so utihnili vsi mali in neznatni

spori sedanosti, da bi bila umirajočemu olajšana pot v neznatnost. To ni bila samo formalnost za tolažbo umirajočega bolnika, ampak nekaka srčna potreba, izvirajoča iz globoke zavesti človečanstva, ki ga je prevpila ostrina vsakdanje življenjske borbe.

Danes zveni to skoraj kakor pravljica, nekaj pa je to pomenilo življenjsko pravilo, zakon, ki ga ni smel nihče kršiti. Kdor bi bil obljubil nekaj na smrtni postelji, pa bi tega ne držal, ta je bil deležen zasramovanja vse soseske.

Ali ni bilo res tako? In zakaj to obnavljamo, čemu govorimo o tem?

Dragi čitatelji, ali se spomnite časov neposredno pred vojno? Ali veste, kdo je razklal našo slovansko vaško skupnost, utemeljeno v kulturi in slovanski miselnosti? Ali se spominjate, da smo v prvih dveh desetletjih tega stoletja doživljali primere, ko nasprotniku nasprotnik niti ni šel gasit, če mu je gorelo? To blazno medsebojno sovražstvo je tuje ljudžrskim divjakom, je tuje najbolj zaslepljenim paganom, le belokožci s svojo visoko kulturo so zahtevali to sramotno slavo zase. In Slovenci — to moramo na žalost ugotoviti — smo menda odnesli v tej gnili in smrdljivi gnojnici — prvenstvo.

Ali pa smo to bili Slovenci? Ali je to bil slovenski kmet, slovenski podeželski človek?

Ne in ne in stokrat ne! Gorje, sramota, ponižanje, ki je tedaj razjedalo našo vas, je bilo tuje. Naš človek v svojem srcu ni nič vedel o njem in še danes ničesar ne ve! Slovenski človek je bil samo zastrupljen. Kdaj pa je bolnik odgovoren za svoje zmote?!

dovoljena plemena, toda rediti jih smejo edino v ta namen ustanovljene živinorejske zadruge in društva z dovoljenjem banske uprave in s pristankom kmetijskega ministra. II. V savski banovini: 1. pingavsko pleme v srezih Glina, Kostajnica, Petrinjac, Vojnić in Virgin most. Mesto Petrinja in občina Vrbovec v Križevskem srezu. 2. Montafonsko pleme in domača bivša (mešana reja) v srezih Brinje, Crikvenica, Donji Lapac, Gračac, Senj, Udbina, Čabar, Delnice, Gospić, Kastav, Korenica, Novi Vinodol, Perna, Ogulin, Otočac, Rab, Slunj, Sušak, Vrbovsko in v mestih Bakru, Senju in na Sušaku. 3. Simentalsko pleme v vseh drugih krajih razen navedenih srezih in mestih. 4. V krajih, kjer ni moči rediti žlahtnih plemen, bodo redili domačo čistokrvno bušo.

Delavska kriza v Ameriki

Po statistiki, ki jo je objavila vlada Zedinjenih držav, je bilo tam od 1. januarja do 1. decembra 1937 nič manj kakor 4394 delavskih stavk. Stavkalo je okoli 2 milijona delavcev in delavk. Največ stavk je bilo meseca marca, in sicer 605.

Te številke nam povedo, da danes tudi Amerika ni več »obljubljena dežela«. Več kakor deset milijonov delavcev živi v Zedinjenih državah pod tako zvanim eksistenčnim minimumom, velikanška množina teh je pa sploh nezaposlenih.

Ko listamo po teh neveselih podatkih, nam je le žal, da nam ne morejo biti prav v nobeno tolažbo. Želeli bi samo, da bi mogli proti temu reči, da pri nas vsak lahko s poštenim delom pošteno živi, toda kje so še tisti časi?

Papež odlikuje

Pred kratkim — na dan po sv. Treh kraljih — je papežev nuncij v Parizu izročil nekaterim francoskim ministrom visoka papeževa odlikovanja. Z velikim križem viteškega reda sv. stolice so bili odlikovani min. predsednik Chautemps, zunanji minister Delbos, finančni minister Bonnet, prosvetni minister Chapsal in državni tajnik v zunanjem ministrstvu De Tesson.

Radovedni smo, kaj bo zdaj počelo tisto slovensko časopisje, ki tako rado grmi proti vsemu, kar diši količkaj po levem. Bo menda kakor v tisti pesmi: »Včasih me rada ima, včasih me goljufa — Kaj ne, saj ljudje so pozabljivi?«

Avstrija vrača Habsburžanom imetje

Na Dunaju se je te dni v uradu zveznega kancelerja izvršila uradna predaja posestev in ostalega imetja tako zvanega vzdrževalnega fonda habusburško-lotarinške dinastije, ki je bil po prevratu z ostalim imetjem Habsburžanov zaplenjen v korist avstrijske republike. To imetje je tvorilo fond za odškodnine vojnim pobabljenem. S sklepom sedanjega režima so ta fond ukinali in vse imetje vrnili bivši avstrijski dinastiji.

Kaj ne, kdo bi se brigal za pohabljenec, ko je pa toliko cesarskih princev!

Kredit za Zadružno zvezo

Zadružna zveza v Ljubljani je dobila pri Poštni hranilnici v Beogradu dolgoročno posojilo v iznosu 63 milijonov dinarjev proti garanciji dravske banovine. Posel s prenosom posojila bo izvršila Zadružna gospodarska banka, katere obveznosti napram Zadružni zvezi znašajo okoli 120 milijonov dinarjev.

O tej transakciji, o kateri se je že dolgo šušljalo, bo javnost vsekakor želela izvedeti kaj bolj podrobnega. Radovedni smo, kdaj se ji želja izpolni.

Rusko orožje za Kitajsko

Vlada maršala Čangkajska je v tujini naročila novih vojnih potrebščin za 25 milijonov dolarjev. Naročenih je bilo 10.000 pušk najmoderneje konstrukcije, veliko število lahkih in težkih strojníc, lahkih in težkih topov, 100.000 plinskih mask in mnogo streliva. Naročene vojne potrebščine bodo spravili na Kitajsko preko Indokine in Rusije.

Obširna pomilostitev v Rusiji

Po poročilu praškega lista »Česke Slovo« je sovjetska vlada pomilostila 10.000 političnih kaznjencev, ki so gradili drugi tir prekosibirske železnice. Pomilostitev je odredila vlada v priznanje in zahvalo za vestno in uspešno opravljeno delo. Njegovo obsežnost si lahko vsaj deloma predočimo, če vemo, da je drugi tir te železnice iz Karina v Habarovsk dolg 2200 kilometrov.

Kakšno govejo živino naj redimo?

Da se bo zboljšanje govede vršilo po sistemu in da se prepreči mešanje plemen, je kmetijsko ministrstvo na podlagi zakona o zboljšanju živinoreje in konference kmetov od 17. do 22. decembra lanskega leta določilo ozemlje za posamezna plemena goveje živine v naši državi. Na podlagi tega sklepa veljajo do nadaljnjega za rejo posameznih plemen tale ozemlja: I. V dravski banovini: 1. pingavsko pleme in domače postopno z njim oplemenjevano pleme v srezih Radovljica, severni del, srez Ljubljana, z okoliško občino Ziri, srez Logatec in plutjski srez. 2. Sivoalpsko pleme v srezih Črnomelj, Kočevje, Novo mesto, Litija in Ljubljana z ostalim delom svoje okolice. 3. Pomursko pleme v srezih Laško, Konjice, Šmarje, Brežice. 4. Marijadvorsko pleme (belo slovensko govedo) v srezih Gornji grad, Slovenj Gradec, Dravograd, Maribor desni breg in severni del sreza Maribor levi breg. 5. Simentalsko pleme v srezih Lendava, Murska Soba, Ljutomer in del Maribora levi breg proti severu, Ljutomer, Ptuj. — V ljubljanskem in mariborskem srezu se lahko rede tudi druga

Doma in drugod

Volitve senatorjev

S kraljevim ukazom so bile razpisane volitve senatorjev na 6. febr. t. l. V Sloveniji se bodo vršile volitve samo za enega senatorja in sicer izpade dr. Miroslav Ploj. Volilno pravico za volitve senatorjev imajo župani, banovinski svetniki in narodni poslanci.

Zborovanje CJNS

se je vršilo pretekli teden v Košakih pri Mariboru. Na zborovanju je poročal narodni poslanec Avgust Lukačič.

Okrajna konferenca zaupnikov JNS

se je vršila v Ptuj. Poročala sta narodna poslanca Ivan Prekoršek in Avgust Lukačič.

Nova omladinska organizacija

JNS se je ustanovila preteklo nedeljo v Kostanjevici. Poročal je narodni poslanec Milan Mravlje.

Zagrebski nadškof dr. Štepinac

se je v novoletni duhovniški poslanici odločno postavil na stran one duhovščine, ki pripravlja obnovo svoje stranke in ki je pričela strupeno borbo zoper nekatere radičevske politike in ki se bo v kratkem razvila v borbo zoper hrvatsko seljaško gibanje sploh. Hrvatska duhovščina se je na to borbo že dalj časa pripravljala in organizirala ter potem »Hrvatske straže« kopala duhovni jarek in prepad med bivšo Hrvatsko seljačko stranko na eni ter med bivšo pučko stranko na drugi strani. Še ob priliki smrti nadškofa dr. Bauerja je izjavil dr. Štepinac dr. Mačku, da se cerkev ne bo vtikala v politiko in da obsoja klerikalizem. V zgoraj omenjeni poslanici, ki je te dni izšla, se je pa postavil nadškof dr. Štepinac na povsem drugačno stališče, ko je klerikalno duhovščino pozval, da naj ni za trenutek ne klone. Politične fronte se na Hrvatskem čim dalje jasneje oblikujejo in si bodo v doglednem času stopile v povsem odkrito medsebojno borbo, kajti hrvatski seljaški pokret, kakor ga je ustanovil pok. Stjepan Radić, stoji še vedno nepomirljivo na protiklerikalnem stališču.

Novi zakonski načrti

Ministrstvo za kmetijstvo je pripravilo več zakonskih načrtov, ki bodo še tekom letošnjega leta prišli pred narodno predstavništvo. Med drugimi načrti se nahajajo zakonski osnutek zoper ponarejanje vina o organizaciji veterinarske službe, zoper živinsko kužno bolezen in o načinu komasacije zemljišč.

Dr. Maček gre v volitve

Dr. Mačkova stranka se je odločila, da se bo udeležila senatorskih volitev 6. februarja. Beograjska združena opozicija pa je sklenila, da se senatorskih volitev ne udeleži. Na Hrvatskem bodo volili sedem senatorjev. Med kandidati bodo Avgust Košutić, dr. Pernar, Jakob Jelašić, dr. Juraj Krnjević in drugi.

Cenjeni naročniki!

Da ne bo zamud, prosimo vsakogar, ki je prejel v Kmet. listu št. 49. priloženo polonico, da čimprej poravnava naročnino za tekoče leto. Kdor pa ima kake zaostanke iz lanskega leta, ga naprošamo, da te nakaže skupno z naročnino za leto 1938.

Hrvatski gospodarski svet

se je te dni osnoval v Zagrebu na pobudo doktorja Mačka. V Hrvatski gospodarski svet so odposlale svoje zastopnike razne gospodarske, stanovske in socialne organizacije. V njem so zastopani delodajalci in delojemalci, torej kapitalisti in delavci. Nekateri smatrajo, da je Hrvatski gospodarski svet fašistična organizacija hrvatskega gospodarstva. Fašistične namere vidi v tej organizaciji zlasti klerikalna »Hrvatska straža«.

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije

V nedeljo 9. t. m. je vsa Jugoslavija praznovala rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije, matere našega mladega kralja Petra II.

Junaška in težko preizkušena kraljica Marija se po tragični smrti svojega velikega soproga, mučeniškega kralja Aleksandra I. Zednitelja, z vso ljubeznijo posveča svojim otrokom. Ves narod pa spoštuje kraljico Marijo zlasti zaradi njenega globokega socialnega čuta. Saj na vseh večjih dobroteljskih prireditvah vidimo kraljico Marijo kot tolažnico in podpornico pomoči potrebnih mater in otrok. Vsi dobroteljski zavodi imajo v kraljici Mariji svoje najvišje zaščitnice in podpornice. Vse socialne akcije, s katerimi se trudimo olajšati življenje vsem siromakom, imajo v kraljici Mariji svojega močnega zaščitnika. Zato smo ji za rojstni dan iskreno želeli, da nam še dolgo ostane čvrsta in zdrava kot vzor junaške in plemenite žene ter zveste in ljubeče matere.

Dr. Šarić zoper klerikalizem

Glasilo sarajevskega nadškofa dr. Šarića »Katoliški tednik« je nedavno objavil članek, v katerem se ostro in odločno zavzema zoper sodelovanje cerkve v politiki, radi česar je osnovana nepolitična in nadstrankarska katoliška akcija. Članek pravi dalje: »Drugačno postopanje bi nas odvedlo z ene strani v klerikalizem, v poseganje cerkvenih ljudi na politično polje pod versko firmo, a na drugi strani bi cerkev kompromitiralo, naprtujoč ji odgovornost za vse napačne, slabe in protiljudske ukrepe.« katoliški strank na politično gospodarskem polju. Dovedlo bi cerkev zaradi čisto političnih in za njo povsem nepomembnih vprašanj v spor z njenimi verniki iz nasprotnih političnih tabarov. Članek pravi dalje, da bo vsak poskus osnovanja kake »katoliške« politične stranke naletel pri vseh Hrvatih na najodločnejši odpor. Bomo videli.

Čestitka dr. Mačka

Za pravoslavni božič je poslal dr. Maček prirčne čestitke pravoslavnim Srbom, v katerih se spominja 19letnega skupnega državnega življenja Srbov in Hrvatov in borbe za skupno dobro. »Hrvatskega in srbskega kmeta vežeta ista usoda in enak socialni položaj. Njuna borba za človeške pravice, za boljše in dostojnejše življenje ne sme biti ovirana po borbi med Srbi in Hrvati, po borbi med hrvatskim in srbskim kmetskim narodom, po borbi med katoličanstvom in pravoslavjem.« Na koncu pravi čestitka, da je narodnost brez ljubezni in pravice brez vsebine. »Vsaka misel se mora preskusiti v borbi, končuje čestitka dr. Mačka.

Posvetovanje Združene opozicije

Začetkom preteklega tedna je odpotoval v Zagreb Božidar Vlajić, odposlanec beograjske združene opozicije. Po povratku v Beograd so se sestali prvaki združene opozicije in g. Vlajić jim je poročal o razgovorih, ki jih je imel v Zagrebu z dr. Mačkom.

Smrt sarajevskega bana

Novo imenovani sarajevski ban g. dr. Dušan Davidović se je vračal iz Beograda, kamor je odšel na prisego, v Sarajevo v sredo preteklega tedna. Med vožnjo mu je naenkrat postalo slabo in padel je v globoko nezavest. Nezavesnega so pripeljali prav do Sarajeva, kjer je še isti dan umrl.

Novi senatorji

V nedeljo je potekla šestletna doba sledenim senatorjem: dr. Alkalaju, Jovanu Altiparmakoviću, Jovanu Banjaninu, Osmanu Viloviću, dr. Gavriloviću, dr. Graslu, Milutinu Dragoviću, dr. Ivkoviću, dr. Karamehmedoviću, Tomi Kovacheviću, dr. Ljubibratiću, dr. Mažuraniću, Mahmudbegoviću, Salemu Muftiću, Paji Obradoviću, dr. Anti Paveliću, Daki Popoviću, Krsti Smiljanoviću, Tomiću, dr. Trinajstiću, dr. Frangešu, Ivanu Hribarju, Josipu Siloviću in dr. Superini.

S kraljevim ukazom je bilo v nedeljo imenovanih 11 senatorjev, in sicer:

Dr. Lujo Vojnović, dr. Gavrilović, dr. Grasl, Stevan Janković, dr. Karamehmedović, dr. Mažuranić, Anton Mihalović, Stevan Mihalović, dr. Ante Pavelić, Janko Spasojević in Spira Hadji-Ristić.

Razrešen banovinski svetnik

Te dni je bil razrešen banovinski svetnik g. dr. Anton Breclj, zdravnik v Ljubljani in eden najvidnejših prvakov bivše SLS. Svoj čas je bil oblastni odbornik ljubljanskega oblastnega odbora.

Slovenski senatorji

S potekom senatorske dobe dr. Ploju in Ivanu Hribarju je ostalo v senatu še šest senatorjev in sicer: Ivan Pucelj, dr. Kramer, dr. Marušić (vsi voljeni) ter dr. Gregorin, dr. Korošec in Ivan Smodej (vsi imenovani).

Blazno oboroževanje

Strašne so številke o zneskih, ki so jih leta 1937 izdale razne države za oboroževanje. Kar pogledate si jih! Navajamo vse v milijonih dinarjev. Izdale so:

Japonska 4000, Anglija 400, Sovjetska Rusija 30.000, Češkoslovaška 3600, Francija 25.000, Nemčija 8000, Belgija 2000, U. S. A. 1200, Italija 6000, Nizozemska 120, Švica 145, Poljska 1400, Romunija 10.000.

Samo v primeri z lani so povečale svoje vojne izdatke Anglija za 135%, Rusija za 88, Češkoslovaška za 80, Francija za 50, Nemčija za 25, Italija za 22 in Romunija za 17 odstotkov.

Kaj se godi po svetu

Japonski viri poročajo o vedno hujšem odporu Kitajcev v Šansiju in drugih severnih kitajskih pokrajinah. Zlasti je ojačen kitajski odpor vzdolž železniške proge Tiencin—Pukov. V Šansiju se morajo Japonci neprestano boriti s kitajskimi četniki, ki razdirajo njihove prometne zveze z zaledjem. Močan odpor so Kitajci organizirali tudi na obeh straneh Cesarskega kanala. Kakor zatrjujejo, nameravajo Japonci prodreti do Čahsijanga v jugozapadnem King-siangu, nakar naj bi se njihove operacije v severni Kitajski za nekaj časa ustavile.

Japonski notranji minister, admiral Suačugu, je postavil načelo »Azija Azijatom« in proglašal brezobzirno borbo proti belokožcem

Japonci na kitajskem ozemlju ne spoštujejo mednarodnih obveznosti. Oddelek japonskih pomorskih strelcev je vdrl v središče britanskega dela mednarodne koncesije v Šanghaju ter v naskoku zavzel najbolj luksuzni šanghajski hotel »New Asia«. Japonski strelci so s hotela odstranili angleško zastavo in razobesili japonsko. Obenem so notranjost hotela opustošili in odnesli iz njega mnogo dragocenega pohištva in drugih stvari. Hotel je last nekega Kitajca iz Hongkonga. Dogodek je med oficirji angleške vojaške policije v Šanghaju izzval silno ogorčenje. Angleška vlada namerava sedaj poslednjič z vso odločnostjo protestirati v Tokiu zaradi vseh zadnjih incidentov, ki so se pripetili v Šanghaju.

Ruski letalci na Kitajskem

Na Daljni vzhod je prispelo te dni nad 100 ruskih letalcev, da bodo služili v kitajski armadi. Večino so jih poslali v Kanton. Pravijo, da je v pokrajino Kanšu in Šansu prišla tudi večja pošiljka ruskih letal, del ruskih letal je pa tudi v Hankovu.

Amerika se oborožuje

Po napovedi predsednika Roosevelta bo imela Amerika za prihodnje proračunsko leto skoraj za eno milijardo večji proračun od sedanjega. Domala ves ta povečanje je namenjen za oboroževanje. Za mornarico je predvidenih 570, za vojsko pa 418 milijonov dolarjev. Posebni krediti so poleg tega določeni za zgraditev novih vojnih ladij in za spopolnitev letalstva.

Atlantska mornarica naj bi bila po predlogu demokratskih senatorjev sestavljena iz matične ladje za letala, 17 križark, 40 rušilcev, 35 podmornic, 15 pomožnih ladij in minonoscev ter 125 vojnih letal.

V Španiji

Je Francova ofenziva pri Teruelu doživela polom. Republikanske čete so prešle pri Villastaru v protiofenzivo, ki pa se je zlomila v silnem

topniškem ognju frankovcev. V spodnjem delu Teruela je prišlo do krvavih uličnih borb. Frankovci branijo z največjim ogorčenjem svojo posest. Ofenziva generala Franca proti desnemu krilu vladnih čet je bila s tanki vladnih čet odbita in je moral Franco svojo ofenzivo v tem delu fronte popolnoma ustaviti. Sedaj imajo iniciativo v rokah zopet vladne čete, ki se bojujejo z največjo požrtvovalnostjo. Pred kratkim so vladne čete zavzele v Teruelu poslopje pokrajinske vlade. Za to poslopje se je bila krvava bitka. Republikanci so poslopje najprej obdelovali z minami, nato pa so z ročnimi granatami vdrl v poslopje samo, kjer niso naleteli skoraj na nikak odpor. V veliki dvorani so našli večje število žensk in otrok v strahotnem stanju. Nekaj jih je od lakote že umrlo, drugi pa so bili v zadnjih zdihljajih.

Po dolgih in hudih bojih se je končno komandant Teruela, polkovnik Rey, s približno 2000 vojakov predal republikancem. Ta četa se je bila zabarikadirala sredi mesta v bolnišnici. V mestu je sedaj na nekaterih postojankah še nekaj sto Francovih vojakov in civilistov, med njimi mnogo žensk in otrok, o katerih pa vse kaže, da se bodo republikancem predali že v najkrajšem času. Nacionaliste sta k obupnemu

Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt vzbuja s svojimi gospodarskimi in političnimi načrti pozornost in priznanje vsega kulturnega sveta

koraku prisilila lakota in mrz. Ljudje, ki so se republikancem predali, so bili deloma ranjeni od republikanskih bomb in granat, deloma pa tako onemogli, da bi težko vzdržali še nekaj dni.

Med tem so nacionalisti severozapadno od Teruela skušali z novimi nenadnimi in silnimi napadi predreti republikansko fronto in v naskoku zavzeti Teruel. Vse napade so po vrsti odbili republikansko topništvo in strojniški oddelki.

V Bolgariji

so razpisane volitve v sobranje (narodno skupščino), ki se bodo pričele 6. marca. Za moške je s posebnim zakonom uvedena obvezna volilna pravica, za ženske pa prostovoljna. Voliti mora vsak moški od 21. do 65. leta starosti.

V Romuniji

Je Gogova vlada razpustila vse okrožne in samoupravne odbore. Politične stranke že opredeljujejo svoje stališče do Gogove vlade. Narodna kmetska stranka je objavila, da bo proti novi vladi v odločni opoziciji, za sedaj pa bo čakala, kaj bo vlada podvzela. Liberalna stranka bo najbrže izvedla reorganizacijo svojih vrst. Zeleni garda je pozdravila prve ukrepe Gogove vlade, v ostalem pa vztraja na svojem dosedanjem stališču. Liberalni disidenti pod vodstvom Jurija Bratiana so proti vladi. Na drugi strani pozdravljajo organizacije romunske fronte pod vodstvom Vajde Voevoda novo vlado.

Italija

je v zadnjih letih svoje brodogradnje že močno povečala. Sedaj pa je izdelan zopet nov pomorski oboroževalni načrt, ki določa zgraditev 2 velikih bojnih ladij po 35.000 ton, 12 rušilcev in več podmornic. Vse te ladje morajo biti zgrajene do konca leta 1941.

V proračunu za leto 1938/39, ki je bil objavljen 15. decembra 1937, stroški za nove ladje še niso všteti, kar pomeni, da bodo kriti iz rednega proračuna, katerega višina ni znana. Z gradnjo novih ladij se bo število italijanskih bojnih edinic zelo povečalo. Italija ima že sedaj dve veliki bojni ladji po 35.000 ton (>Littorio« in >Vittorio Veneto«), razen tega pa še štiri manjše oklopnice po 25.000 ton, od katerih so tri povsem modernizirane. Število linijskih ladij bo dopolnjeno s 7 križarkami po 10.000 ton in 15 lahkih križarkami.

Mirovni načrt

je izdelal angleški ministrski predsednik Chamberlain. Vsebuje 5 točk, in sicer:

1. Sklene naj se gospodarski sporazum, katerega osnova naj bo rezultat ankete bivšega belgijskega ministrskega predsednika Van Zeelanda.
2. Pod vodstvom vlad v Londonu, Parizu, Rimu in Berlinu naj se stvari nekak direkcijski odbor velesil.
3. Likvidirajo naj se nekatere določbe versajskega miru, ki so po razvoju postale brezpredmetne, obenem pa naj se izvede reforma pakta DN.
4. Zaradi razprave o nemških kolonialnih zahtevah naj se skliče posebna mednarodna konferenca.
5. Začne naj se spet s politiko oborožitvenih omejitev.

Rusija grozi

Kakor poročajo ruski listi, bo Rusija spet sprožila besarabsko vprašanje, čim bi se Romunija pretesno navezala na fašistične države. Rusija ne more biti glede dogodkov v sosedni državi brezbržna. Razen tega je Romunija edini ruski sosed, ki še ni uredil vseh osnovnih vprašanj z Moskvo. K sreči je dosedanje ozračje za-

Poveljnik španskih republikanskih čet pri Teruelu, junaški general Rojo

upanja pripomoglo k zamašitvi razpok, ki bi se sicer lahko pokazale. Po Titulescovem odhodu se je to zaupanje nekoliko zmanjšalo. Bati se je, da ne bi nova usmeritev romunske zunanje politike odpravila mirnega ozračja, ki je poslednja leta vladalo na skupni meji.

Iz tega se vidi, da Rusija ne misli držati rok križem, če hočejo njej sovražne sile skleniti okrog nje obroč, ki naj bi to velikansko slovansko državo zadušil.

■ Živ Silvestrov dar je dobila v Hannoveru neka družina, kjer je žena na zadnji dan starega leta povila trojčke moškega spola. Novorojenčki so šibki in tehtali vsak komaj po 1 kg. Družina ima pa že tri sinove in tri hčerke, tako da rod ne bo izmrl, če bi se prav zadnji trije odločili, da zavoljo svoje šibkosti rajši zapuste to »solzno dolino«.

Kmetška mladina

Na propagandno delo!

V času zimskega miru ne sme kmetška mladina počivati. Zdaj je doba, ko moramo naše mlade sile zbirati in jih uporabljati za nadaljnje delo.

Ker počiva delo na polju, je toliko bolj živahno delo na njivah naših sre! Tu je ledina, na katero preži naš sovražnik, tu so brazde, kamor bi radi sejali tisti, ki nas ne marajo!

Zimski čas torej ne sme zato biti za nas doba brezbržnosti, ampak čas globljega, notranjega dela, ki se mu posvečamo vsi z enako silo. Tu so ledine, ki jih poletji sredi žilave borbe niti ne vidimo. Tu so razori, kamor morda še niso padla naša semena. Zdajle, tovariši in tovarišice, je čas da nadoknadimo zamujeno. Zdajle gre beseda v miru od ust do ust. Ali smo storili že vsi svojo dolžnost. V kolikor je še nismo, moramo vedeti, da je vsak delaven dan dragocen.

Zlasti ne pozabimo na propagandno delo! Mi nimamo propagandnih trdnjav kakor nekateri drugi stanovi, na nikogar zunaj sebe ne moremo trdno računati, da nam bo priskočil na pomoč, zato pa je naša dolžnost toliko težja, a tudi toliko sveteljša.

Iz skušnje veste, tovariši in tovarišice, da noben še tako lepo napisan nauk nima tiste moči in vpliva, kakor ga ima topla, pristrčna tovariška beseda.

To spoznanje nam mora biti vodilo. Kjer imamo znanca, prijatelja ali soseda, ki še ni vstopil v naše gibanje, tam je treba zastaviti. S pošteno tovariško besedo mu je treba pregnati dvome in pokazati pravilnost naše poti.

Tu čaka zlasti vas, tovarišice, hvaležno delo, ki bo lahko obrodilo bogate sadove. Prav vam je posebno dan dar prijateljskega pristrčnega domačega razgovora, ki krepi omahljive in utrjuje vero v utrujenih. Ne uporabljajte tega dragocenega daru za prazno klepetanje, nikdar pa ne varčujte z njim, kadar gre za širjenje naše kmetško mladinske ideje. S tem boste pokazale, da ste res vredne hčere svojega naroda, da ste uresničenje nad, ki jih je vedno stavila v vas slovenska vas.

Za »Grudoc«, za »Kmetški list«, za organizacijo, to bodi geslo našega zimskega delovanja. Na zabavi, pri poklicnem delu, v urah odмора, vedno in povsod imejmo pred očmi podrobno propagandno delo. Prav kmalu boste videli, dragi tovariši in tovarišice, kako lepe sadove bo obrodil naš trud.

Škofja vas

Naše društvo kmetških fantov in deklet v Škofji vasi uprizaro v nedeljo, dne 16. januarja v posojilnični dvorani v Vojniku točno ob 3. popoldne, veseloigro v 3 dejanjih »Zakonec stavkajoc«. Tov. sosednja društva vljudno vabimo, da nas ob tej priliki posetijo in si ogledajo to predstavo, ki je zelo primerna za vse podeželske odre.

Vojnik pri Celju

Dne 2. januarja t. l. je priredil Okrožni odbor Društva kmetških fantov in deklet Vojnik enodnevni prosvetno-organizatorični tečaj.

Ob sijajni udeležbi sosednjih društev in nekaterih delegatov izven našega okrožja so predavali sledeči tovariši:

1. Predsednik Okrožnega odbora tov. France Potočnik je otvoril tečaj ob 9. uri in pozdravil vse navzoče.

2. Tovariš Matija Potočnik je predaval o »Pomenu društev kmetških fantov in deklet za kmetško mladino«.

3. Predsednik Zveze tov. Kronovšek Ivan »Kmet in država«.

4. Tovariš Aleksander Turnšek »Tisk«.

5. Predsednik pododbora tov. Tone Merslavčič »Kakšne koristi sme pričakovati kmetška mladina od društva Kfide«.

6. Tovariš France Potočnik »Zadružništvo«. Tečaj se je zaključil ob pol 17. uri. Za tem se je razvila prijetna domača zabava ob zvoku harmonike in lepih pesmi.

Vsem, ki ste posetili ta tečaj, pristrčna vam hvala!

Dopisi

Št. Pavel pri Preboldu

Naš kraj zadene vedno kako presenečenje, včasih prijetno, večkrat pa tudi neprijetno. Baš na Novega leta okoli enajste dopoldan so iz kaplanije prišle žalostne novice, da je napravil konec svojemu življenju kaplan Karel Pepelnjak. Nekaj dni ga že ni bilo na izpregled, končno so ga našli obešenega v njegovi sobi. Na svoji mizi je imel več kart, katere je pred samomorom pisal svojim znanem. Pri karti, naslovljeni na svoje starše, se je končal.

Kot kronista naj tokrat zabeležimo le tole: Pokojni Karel Pepelnjak je bil doma iz Kranjč pri St. Juriju ob južni železnici, star 32 let. Gimnazijo je študiral v Celju, bogoslovje pa v Mariboru. Mati mu je umrla že kot študentu, novo mašo je imel pred tremi leti. Najpreje je kaplanoval v Rušah, nazadnje pa v St. Pavlu. Obenem je bil nekaj časa za provizorja v Mariji Reki nad St. Pavlom. Bil je dober pevec, močne in vesele narave ter zato upoštevan v veselih družbah. Pogreb se je vršil v torek ob spremstvu svojcev, nekaterih duhovnikov in rojakov, ki so prihiteli iz St. Jurija ob južni železnici.

Končno naj še zabeležimo, da je bilo v preteklem letu v naši fari 42 rojenih, 48 umrlih ter 28 parov pri poroki. Med rojenimi je 9 nezakonjskih, od umrlih pa je 24 žensk in 24 moških. Med umrlimi v tem letu pa je prvi kaplan Pepelnjak.

Št. Vid pri Stični

Dne 7. t. m. se je vršila na tukajšnji občini proračunska seja, ki je zopet povišala občinske doklade, odnosno jih hoče dvigniti za 10%, ako se odloči za zidavo občinskega doma, ali če odkupi od tovarnarja g. Lavriča neko malo na pol dograjeno hišico, ki nima prostorov za tak urad in stoji bolj na nepripravnem kraju.

Svoj čas je bilo govorjeno tudi pri prejšnji občinski upravi o zidavi občinskega doma in so bili o tem razni predlogi, najbolj tehten razlog pa je bil tale: Po večletnem prekanju radi nove šole je bil leta 1914 izdan od deželnega šolskega sveta odlok sporazumno z okrajnim šolskim svetom v Litiji, da se v St. Vidu takoj začne z zidavo nove šole; v ta namen so bili izdelani načrti in je bil pred okrog 25 leti kupljen tudi lep in pripraven prostor za to v tukajšnji okolici tako potrebno zgradbo. Tik pred vojno se je bilo že pričelo s pripravljalnimi deli, a je žal to namero prekinila vojna napoved. Takratna gori omejena oblastva so izdala sklep, da sedanje šolsko poslopje, ki je bilo že takrat nad 50 let staro in tudi že večkrat popravljeno, ne ustreza svojemu namenu in obstoja nevarnost, da bi se trhli stropi prvega nadstropja zrušili, kar so potrdile tri komisije po takrat navzočih inženirjih. Po tej poslednji komisiji mineva v tekočem letu 24 let, torej povprečna doba ene generacije in pouk se vrši še sedaj v tem poslopju. Ako pa primerjamo število otrok, ki obiskujejo to šolo, se je dvignilo od takrat gotovo za 40%, kar izpričuje dejstvo, da je nameščen en razred pod kaplanijo, pa še vseeno manjka ene velike učne

sobe, ker je le 5 učnih sob na tej šestrazrednici pa 10 učnih moči. Soloobveznih otrok pa je nekaj nad 600. Pomisliti torej morate, ki odločate o takih važnih zadevah, ali je bolj potrebno graditi občinski dom ali novo šolo in za koliko ljudi potrebuje prostorov občina in koliko se potrebuje za 600 otrok in koliko se izda za stanovanje učiteljskega? Stara šola pa bi se prav lepo dala preurediti za občinsko pisarno in zraven spadajoče objekte, dalje bi se lahko namestila tudi pošta, zgoraj pa ali stanovanje za tajnika, ali pa bi se namestila orožniška stanica, kar bi se tukajšnji vasi tudi lepo podalo, ker bi bili ti uradi prav v sredi trga in na najlepšem prostoru v St. Vidu.

Odločujoče činitelje prosimo, naj razmišljajo o tem.

V sosednjem St. Pavlu je dne 4. t. m. od srčne kapi zadet umrl ondotni posestnik France Stepec. Pokojnik je bil mož stare korenine. V mladih letih je bil v Ameriki, kjer si je prislužil toliko, da si je kupil lepo posestvo. Bil je 78 let star in prav do zadnjega časa vedno zdrav. Zapušča šest odraslih otrok, od katerih sta dva v državni službi.

Ivanjkovci

Kakor že objavljeno, se vrši vinski sejem in razstava tukaj v četrtek dne 20. januarja t. l., in sicer že 13. Te prireditve so pri vinogradnikih kakor pri vinskih kupcih izredno priljubljene. Čeprav letos ni bila vinska letina posebno obilna, bo vendar razstavljeno okoli 80 vrst izključno iz ormoško-ljutomerskih vinogradov in bo kupcem na razpolago 2000 do 3000 hl vina. To bodo izvrstna sortirana vina, kakor tudi mešani nasadi. Prireditve se vrši v dvorani tik kolo-dvora in so železniške zveze prav ugodne, vino-gradi pa so tudi v neposredni bližini.

Vinogradniki so se izjavili

V prostorih Kmetijske družbe v Mariboru se je vršilo v nedeljo vinogradniško zborovanje. Udeležba je bila zelo velika. Prišli so tudi zastopniki gostilničarjev in mestni podžupan gosp. Franjo Žebot. Načelnik kmetijske podružnice v Mariboru g. dr. Stanko Kovačič je uvodoma obrazložil novi trošarinski pravilnik in pokazal na posledice, ki bodo nastopile za vinogradnike. Prodaja vina od 5 litrov naprej sicer z novim pravilnikom ni zgubljena, pač pa mora vinogradnik plačati banovinsko trošarino en dinar od litra, če pa proda nad 10 litrov, mora kupcu izročiti svobodnico, ki jo dobi pri fin. kontroli. Če je pa ta oddaljena nad 4 km, mora plačati pri občini trošarino. S to zahtevo je takorekoč onemogočena prodaja vina. Kdo zamore pribavljati za male količine vina svobodnice? Vinogradnik ne more pustiti delo in bežati ure daleč po svobodnico k finančni kontroli, nato pa na pošto plačati trošarino. Finančna kontrola ni namreč upravičena sprejemati denarja, nego se mora po pošti nakazati.

Kolikokrat se dogodi, da ni organa finančne kontrole doma, ker se nahaja ves dan po postu izven urada in se vrne šele zvečer nazaj. Zvečer pa ni pošta odprta itd. Največkrat nima vinogradnik na razpolago človeka, ki bi ga poslal k financii ali občini. Velik križ je bil s tem postopkom pred aprilom l. 1932. Vsled splošne želje vinogradnikov se je tedaj to postopanje ukinilo.

Zadnje dve leti je slovensko vinogradništvo silno trpelo vsled peronosporie in deževja. Dovažanje vin iz Banata in Dalmacije povzroča hudo konkurenco našim vinom in mu pobija ceno navzdol, ker je tam doli pridelovanje mnogo ceneje. Pri vsem tem pa še podražena galica. To so krvavi udarci slovenskemu vinogradniku.

Z novim trošarinskim pravilnikom jamči vinogradnik tudi za banovinsko trošarino, ki jo mora plačati kupec. Vinogradnik čestokrat ne pozna kupca. In če ne bo poravnal banovinske

trošarine, jo bo oblast zahtevala od vinogradnika. Iz tega bi se mogle roditi zelo neprijetne posledice za vse vinogradnike, kajti se lahko zgodi, da nekateri kupec namenoma ne bodo hoteli plačevati trošarine in ne bodo pod pravi imenom kupovali pri vinogradnikih.

Vsa ta vprašanja so se na nedeljskem vinogradniškem zborovanju obravnavala in v podrobno pretresla. Zato se je sklenilo, da pošljejo vinogradniki h g. banu tričlansko deputacijo, ki bo predložila posebno resolucijo. Posebno bodo prosili, da se opusti trošarina na vino do 50 litrov, ki si ga nabavijo zasebniki pri vinogradniku ter da se odpravi jamstvo, ako prodajajo vinogradniki vino in žganje trgovcem in gostilničarjem, ako ti navedejo napačno ime.

Te zahteve vinogradnikov naj bi podprle vse kmetijske organizacije in sklenile enake resolucije ter jih odposlale na merodajno mesto.

Mlatič

Ušla mu je

Komu? »Domoljub«, seveda. Za novo leto je napisal članek, v katerem se je hotel ljudem prikupiti pa je povedal nekaj stvari, ki jih drugače skriva kot največje cerkvene tajnosti. Takole pravi glasilo »Katoliškega tiskovnega društva«:

»In za letošnje novo leto posebno mi Slovenci nimamo vzroka, da bi se hvalili. Marsikaj bridkega nas je v starem letu zadelo in marsikatera iskrena želja je ostala neizpolnjena.«

Tole, kar je »Domoljub« šele ob novem letu zaupal svojim bralcem, trobim jaz že celo leto. Prav lepo je tudi ta krščanski bratec pricapljal za mano, čeprav pri tem pobožno zavija oči, da se mu vidi samo belo.

V nadaljevanju svojega članka pravi patentirani pobožnjak še tole:

»Poglejte naše kmečke posle, dninarje, viničarje, kronske upokojence, invalide, slepce, preužitkarje itd. Koliko gorja in revščine uživajo

vsi ti leto za letom, pa ni od nikoder človeka, ki bi jim dal upanja, da se bo njihovo stanje kdaj zboljšalo.«

Tako je prav. Sedaj sva oba z »Domoljubom« v opoziciji in kaj moreva drugega storiti kot kazati na pekoče rane našega revnega ljudstva.

Zdi se mi le, da je vse »Domoljubovo« tarnanje čisto navadna hinavščina. Kako je, bodo sami ljudje povedali, ki so po naši zaslugi že toliko politično zreli, da vedo, kdo more kaj storiti in kdaj lahko pomaga, če hoče.

Kmetije, ali ste vi sučova tolpa?

Najboljši katoliški dnevnik je prinesel za novoletno voščilo našemu poštenemu podeželju poleg drugih — rečem hudobij — tudi tole, ki naj si jo zlasti vsak kmet dobro zapomni:

»Ker o kaki skupni misli, ki bi jih vezala, pri njih ni govora, je seveda kar naravno, da je zadnje njihovo sredstvo — nasilje. Strašijo in begajo ljudi s strašnimi letaki, radi bi jih uplašili z nastopi v tolpah, v govoricah lažejo kakor za stavo, skrivajo svojo podtalno in protidržavno delo v raznih organizacijah, ki so ob njihovih režimih del državnega aparata, če pa so v opoziciji, pa jih takoj izpremenijo v svoje avantgarde. Pod politično strastjo in surovostjo teh tolp je 8. junija pri Prihovi pri Konjicah padel mlad akademik Rudolf Dolinar. Taka tolpa je v zasedi pričakala svoje politične nasprotnike in eden izmed njih je Dolinarju od zadaj zabodel nož v hrbet. Taki dogodki jih seveda morejo privedi ali k popolni likvidaciji njihove politične skupine, ali pa — v podzemlje. Oni so šli v podzemlje. Tudi letos smo imeli nekaj občinskih volitev, toda teh skupin, ki bi tako bridko rade povedale svetu, da so še tu, ni bilo na volivno bojišče. Proti nam je zopet nastopalo tisto slavno srače gnezdo, v katerem složno čepo komunisti, nacionalisti, zapeljani proletarci in trmasti buržuji, nemčurski upnik in njegov slovenski dolžnik, nekdanji samostojneži in orjunaši itd. Ko pa vidijo, da jim vse to nič ne pomaga, izdajo le-

tak, v katerem trobijo, da so preganjani, v časopisju pa vpijejo, da še nikdar ni bilo tako hudo kakor prav danes... In če jim potem poveš, da ne delajo prav, se postavi tak »nacionalist« pred te in pravi: Kakšen kristjan pa si, ali ne veš, da je vam naročeno, da morate ljubiti svoje sovražnike. O drugi priliki ti pove priliko o cestinarju in farizeju, češ, farizeji ste vi, »klerikalci«. Drugič zopet pove priliko o pobeljenih grobovih, češ, taki pobeljeni grobovi ste vi, »klerikalci«.

Kmetije, kaj pravite? Ali ni taka žaljiva pisava najboljšega katoliškega dnevnika milo rečeno zločin nad domovino?

Lumpje v taborišča!

Moji številni prijatelji zadnje čase mnogo pišejo, še več pa govorijo o taboriščih in celo o lumpih, ki spadajo v taborišča. Neki kolega in prijatelj mlajšega datuma mi je pisal celo to, da je precej takih lumpov v naši mili domovini, katere da je treba takoj stregiti iz poštene človeške družbe in jih pognati kot gadjo zalego v varna z železno ograjo zagrajena taborišča.

Jaz sem mu v tem pogledu vljudno odgovoril, če me smatra za merodajnega, da naj se kar začne po mili volji. Kot prvi naj pridejo na vrsto oni lumpi, ki so postali čez noč iz fakinov milijonarji. Drugi naj pridejo na vrsto tisti, ki so prigoljufali po deset velikih hiš in po 100 hektarov orne kmetijske zemlje. Tretji, kot zadnji, pa naj pridejo na vrsto vsi tisti, ki so kakor koli prišli do korit na goljufiv način in proti volji slovenskega kmetijskega naroda, potem upam, da bo za vse, ki so dobre volje, prav.

Resnica se utajiti ne da

Katoliško tiskovno društvo kot lastnik najboljšega časopisja na svetu, je baje sporočilo naročnikom »Doma in Sveta«, da je reviji pretrgalo nit življenja, in to radi tega »ker, da je revija zašla na druga čeprav z resnico zvezana pota, ki pa da niso v skladu z načeli društva.«

Nemčija in Rusija

Po mnenju nekaterih sodobnih nemških piscev sedanje dobe, predstavljata Nemčija in Rusija dve vrednoti, ki se med seboj izpopolnjujeta in bi bili nepremagljivi, ko bi se zedinili.

Ta misel prihaja včasih jasno do izraza, v drugih spisih pa je vedé zakrita v nejasnih namigavanjih. Vsekakor je značilno, da se misel o trajnem germansko-sovjetskem zblizanju stalno ponavlja v nemški književnosti in nemškem tisku.

Sporazum med obema državama naj bi slo nel na dveh temeljih:

Na gospodarskem sodelovanju in na gospodarskem sporazumu, ki bi obema zaveznicama zagotovil premoč na svetu.

Soglasja gospodarskih interesov med Nemčijo in Rusijo do neke meje ni mogoče oporekati.

Minulo leto je ruska žetev bila izredno bogata. Po Stalinovi izjavi dosega žitni pridelek 7 do 8 milijonov pudov na leto. Čeprav je to število morda pretirano, je vendar resnica, da bo izvoz ruskega žita stalno naraščal.

Položaj ruske industrije ni tako sijajen. Kljub naporom vlade ni bil načrt za leto 1937. dovršen v vsem obsegu.

List »Za industrializacijo« piše v številki z dne 4. julija 1937, da delavnost premogovne industrije povzroča velike skrbi vsem ruskim državljanom.

Glede tehnične opreme rudnikov je bilo po pisanju tega lista dokaj nedostojnih zlorab. Vsa uprava je zakužena z birokratizmom. V nekem velikem premogovnem podjetju, ki zaposluje 300 oseb, se je vsega skupaj z neposrednim pridobivanjem premoga pečalo samo 12 ljudi.

Položaj petrolejske industrije ni dosti boljši. Novi petrolejski vreli bi bili morali dati leta 1937. nad 2 milijona ton nafte. Medtem pa je bilo v prvih sedmih mesecih dobljenih komaj 400.000 ton, torej komaj 30% celotne množine.

V Rusiji obstojata zlasti dva pomembna petrolejska vreca: Grozni Izberbah in Aru-bi. Računali so, da znaša njuna kapaciteta milijon ton. Račun je bil napačen. V prvih sedmih mesecih je bilo iz obeh pridobljenih le 97 tisoč ton nafte.

Tudi kovinarstvo, ki mu Rusija posveča svoje najboljše sile, ni izpolnilo upov, ki so jih stavili vanj. V Magnitogorsku so odkrili prav resne pomanjkljivosti.

V jeklarni Ordžonikidze je propadlo 57.000 ton rude. Tovarna Karabaševski v Sverdlovsku je izpolnila komaj 50% svojega programa.

V lahki industriji so rezultati še manj zadovoljivi. Po poročilu moskovskih »Izvestij« ni nobena panoga popolnoma izpolnila načrta. Poleg tega se je poslabšala kakovost proizvodnje. V prvih sedmih mesecih lanskega leta je bombažna industrija proizvedla 350 milijonov metrov manj preje kakor je bilo preračunano. V splošnem so bili vsi uspehi tako slabi, da so oblasti spremenile vse šefe v lahki industriji.

Iz tega kratkega pregleda je razvidno, da Rusija razpolaga z velikim presežkom pridelkov in da njena industrijska proizvodnja še ne krije domačih potreb.

V Nemčiji je položaj vprav nasproten. Nemško kmetijstvo krije komaj dve petini domačih potreb. Kljub štiriletki, kljub izvrstni melioracijski tehniki in prisilnim ukrepom ne bo mogla Nemčija na polju kmetijstva nikdar postati neodvisna. Če samo pomislimo, da Nemčija letno uvaža desetkrat več olja kakor ga pridelala

doma, je težko računati, da bi ta država mogla kdaj doma pridelati toliko olja, kolikor ga potrebuje.

Podobne razmere vladajo tudi v drugih panogah nemškega kmetijstva. Medtem pa, ko so pridelki nemškega kmetijstva celo za domače potrebe nezadostni, dela nemška industrija s polno paro in bi lahko zadoščala vsem potrebam Rusije.

Nemški pisci seveda ne mislijo samo na gospodarsko zblizanje med svojo domovino in Rusijo. V nemškem tisku in književnosti se pojavljajo glasovi, ki odkrito prerokujejo zvezo med obema velikima državama. V Berlinu je lani izšlo delo Ernsta Nickischa z naslovom »Tretja imperialistična figura«.

Nickisch je bivši urednik »Widerstanda«, glasila integralnega nacionalnega socializma. Po objavi svojega dela so ga z vsemi sotrudniki zaprli, čeprav so to bili sami člani nacionalno socialistične stranke. S tem pa njegov vpliv na hitlerjevsko omladino še ni uničen.

V imenovani knjigi razvija avtor misel, da v danem trenutku svojega zgodovinskega razvoja vsak narod zapade v sanje o svetovni nadvladi. V Cezarjevem Rimu, v Napoleonovem Parizu in v Dizraelijevem Londonu je ta misel lahko nastala celo v glavi kakega razdrapanega berača, ne samo v zasnutku kakega bojara ali podjetnega ministra. Ta sen pomeni pobudo za delavnost, ki je mnogo močnejša kakor vsi gospodarski in socialni razlogi. Ta sen je zajel celotno nacionalno socialistično stranko. Manjka mu pa mistike, brez katere ni velikih zgodovinskih podvigov.

Nacistična mistika je prerевна in preveč provincialna, da bi mogla pritegniti mnogo ljudi.

Kaj pravite kmetje? Ali bi ne bilo lepše, pa tudi dostojnejše od tega čudnega zazidanega gospodarskega društva, da bi naročnikom revije reklo ali pisalo, da je pretrgalo nit življenja »Dom in Svetu« radi čiste resnice, ki jo je napisal v ta list o Španiji, o njeni revoluciji, vojski in strašnih krivicah, ki se še danes uganjajo nad tamošnjim upropačenim kmetom, javni delavec-poštenjak prof. Kocbek.

Kaj pa če zaje lepega dne na slična z resnico zvezana pota, ki ne bodo v skladu z načeli tega društva tudi »Domoljub«, ki pravijo, da je politično glasilo neke kmečke (ne kmetske) zveze? Ali bo društvo tudi v tem primeru pisalo naročnikom kmetom in predstavnikom ala Brodar, Nande, Rogovile itd., da je društvo iz navedenih razlogov pretrgalo nit življenja tudi Domoljuba? Kmetje, od Kmečke zveze, ki vas čevlji žuli še huje kakor nas — ali vodite račun o tem, kdo vas bo v takem primeru naprej vodil in futral z otrobi mesto »Domoljuba«? Kaj?

Domači dogodki

× Pri padcu na cesti se je pred kratkim ubil v Zagrebu 60letni klobučarski pomočnik Franjo Kolenko. Padel je tako nesrečno, da je kmalu po prevozu na kliniko umrl.

× Na zadnjem sejmu v Zagorju ob Savi so prodajali vole po 4 do 450 klavne krave po 3 do 4, klavne telice pa po 4 do 450 dinarjev za kilogram žive teže.

× Zaradi hudega mraza, ki je vladal nekaj dni, a zadnji čas pojenjuje, je divjad močno silila v bližino hiš. V nekaterih posavskih vaseh so opazovali na vrlovih okrog sadnega drevja po več zajcev, ki se niso nič zmenili za besno lajanje priklenjenega domačega psa, nekoč pa so videli na enem samem vrtu šest zajcev, ki so skušali priti do nežnejšega lubja pri mladih drevcih. V Zavrhu za Šmarno goro prihaja vsak večer redno v bližino neke kmečke hiše več srn, dočim se fazani večkrat pomešajo med domačo perutnino.

× Pri Sv. Marjeti ob Pesnici je neki tovarni avtomobil povozil 38letno Marijo Cafnik, ki se je peljala s kolesom po cesti. Padla je tako nesrečno pod avto, da je čez nekaj dni po prevozu v mariborsko bolnico tamkaj podlegla poškodbam.

× V Slovenjem Gradcu je bilo ondan vmlajeno v krojaško delavnico Konrada Unterbergerja, ki mu je tat odnesel za kakih 6000 din manufakturnega blaga. Osumljen je dejanja neki krojaški pomočnik Ivan Pevc, ki ga zasledujejo orožniki.

× Zalostna statistika. V preteklem letu je bilo v mestu Mariboru 12 samomorov, v srezu Maribor levi breg 9, v srezu Maribor desni breg pa 22, skupaj torej 43 samomorov. Smrtnih nesreč je bilo v minulem letu v mestu 11, na levem bregu 14, na desnem pa 15, skupaj 40 smrtnih nesreč. Zalostna statistika, o kateri bi bilo mogoče pač marsikaj spregovoriti.

× Umaknil se je iz življenja bivši ljubljanski trgovec Ernest Sark, ki je živel zadnje čase kot trgovski zastopnik. Zastrupil se je v neki ljubljanski gostilni z veronalom. Vzrok obupnega dejanja je bila neozdravljiva bolezen v grlu in težke gmojne razmere.

× Zaradi umora svoje tašče, 70letne Marije Speličeve, je bil pred novomeškim velikim senatom obsojen njen zet Fišter iz Srednjih Lakenc na 18 let robije in trajno izgubo častnih pravic.

× Milijone puhamo v zrak. Po uradni statistiki so samo v Mariboru pokadili leta 1937. raznih cigaret, cigar, tobaka in tobačnih izdelkov, v skupni vrednosti 24.359.789 din, napram 24 milijonom 168.713'50 din v letu 1936.

× Generalna lista izžrebanih 2% njih obvezne vojne škode je te dni izšla v samozaložbi Avgusta Pertota, uradnika Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani. Knjižica vsebuje vsa do vključno decembrsko žrebanje v letu 1937 obavljenega žrebanja teh papirjev in je urejena po dosedanjih izdajateljevih izkustvih v aritmetičnem redu, tako da nam je prihranjeno nepotrebno in zamudno iskanje po malo preglednih uradnih žrebnih listah, ki jih izdaja finančno mini-

strstvo. Ker je knjižica pregledana in overovljena od ljubljanske borze, je s tem podana absolutna točnost in zanesljivost v pogledu soglasja z uradnimi listami. Knjižica se toplo priporoča, stane 20 dinarjev in se naroča pri založniku: Ljubljana, Gledališka ul. 13.

× Lovei! Vseh vrst kožuhovino že sprejema lovska prodajna organizacija »Divja koža«, Ljubljana - Velesojem na zalogo za prvo letošnje dražbo, ki bo 24. januarja. Kar imate blaga že pripravljenega, ga takoj odpošljite. Inozemski kupci hočejo biti informirani o naših zalogah in kakovosti blaga. Zato je takojšen odziv nujno potreben. Čim več bo inozemskih kupcev, boljše cene za naše krzno bo možno doseči.

× Rejee malih živali, glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ul. 10, prinaša v svoji januarski številki sledeče zanimivo gradivo: V novo leto — Micika in Urška v perutninarstvu — Napake najboljših učiteljice — Reja rac kekikembek — Golobje perje — Navodila za kunčerejo — Skopljenje kuncev — Zimsko premišljevanje kozjerejev — Sovražniki rib — Podlistek: Soncu naproti — Društvene vesti, drobiž, književnost, kotiček za male rejce, šalivke itd. Zanimiv je razpis nagrad za naročnike lista v denarnem znesku 1000 din poleg ostalih 299 daril.

»Naš čaj« mešanica domačih čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za inozemske čaje:

Po odobrenju ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935. S. br. 14.004

Naprodaj pri:

Kmetijski družbi r. z. z o. z.
v Ljubljani

Antisemitizem, antikomunizem in oboževanje Wotana ne morejo zbrati okrog sebe vseh borbenih elementov, raztresenih po svetu.

Avtor nato vzporeja idejo tehničnega imperalizma s komunistično idejo diktature proletarijata.

Industrijski delavec, novi človek, dedič barske odločnosti in moči, je izbran za misijonarja in borca nove družbe. Pod vodstvom trajnih revolucionarjev germanske krvi bo nemški delavec sklenil močno zvezo s slovanskim kmetom, turkmanskim pastirjem in georgijskim lovecem. Zedinjeni z Germani (?) bodo Slovani in ruski Azijci tvorili močan blok, ki bo zavladal vsemu našemu planetu in se bo lotil oblikovanja — novega sveta.

Pisec nam prikazuje ta »novi svet« na način, ki je prava slika suženjstva. Po njegovem mnenju je svoboda proizvod neumnosti, lenobe, lakavosti, meščanske zaprtosti in bolesterne pokvarjenosti.

Nova družba se lahko izoblikuje seveda samo s pomočjo nemško-ruske zveze. V tej zvezi se bosta obe zemlji medsebojno izpopolnjevali. Nemci bodo duh, a Rusi tvarina. Temeljito povezani bodo skupno skušali osvojiti svet.

Povedali smo, da je avtor knjige s temi idejami zaprt, toda ideje same, sicer v nekoliko spremenjeni obliki, najdemo tudi v nekem popolnoma drugem središču.

Večkrat je bilo že govora o radovednosti, s katero drug drugega motre poveljniki nemške in ruske armade. V prvi vrsti pomeni zveza z Rusijo obilico žita in surovin, v primeru vojne pa neizčrpne človeške rezervne. Generali nemške vojske in nemška mladina torej v eni točki soglašajo: Oboji mislijo na zblizanje in celo na zvezo z Rusijo.

Kdor bo to čital, bo morda oporekal, češ da izvajanja ne odgovarjajo uradnim naziranjem. Komunistična in nacistična ideologija da sta si nespravljivi nasprotnici.

Ali je res tako?

Obe ideologiji sta diktatorski in antikapitalistični. Obe zagovarjata narekovano (dirigirano) in načrtno gospodarstvo. Obe dvigata državnega poveljarja na stopnjo božanstva. Končno sta boljševizem in nacionalni socializem nezaupna glede svobode. Za oba je svoboda farizejski izum. Posameznik je samo prah, gnoj za bodočo družbo.

Res je tudi, da je med obema ideologijama dovolj velikih razlik. Boljševizem hoče vse izravnati, nacizem spoštuje hierarhijo. Boljševizem proglašja internacionalo, nacizem zmago nacije in germanske rase.

Kakor so na prvi pogled te razlike nepremostljive, v praksi izginejo. V Rusiji ni enakosti niti na socialnem niti na gospodarskem polju. Ako vzporejamo zaslužek specialistov in stahovce z zaslužkom navadnih delavcev, takoj vidimo, kakšna velika razdalja je med njima.

Poleg tega danes vsa Rusija govori o patriotizmu, medtem ko je še nedavno bila ta beseda obsojena kot protirevolucionaren in buržujski izraz.

Nemčija nad vse hrepeni po maščevanju. Prevzema je sen o svetovni nadvladi. Bolj ji je odvraten »trhli Zapad« kakor »barbarski« Vzhod.

Če upoštevamo vse navedeno, se nam bo zdelo značilno, zakaj Nemčija, ki uradno tako besni proti Rusiji, ni smatrala za potrebno, da bi odpovedala — Rapalsko pogodbo.

Opomba uredništva. Prednje misli smo posneli po francoskem viru iz članka, ki je bil

objavljen v listu »Europe Nouvelle« (Nova Evropa). Sicer ne moremo z izvajanjem v celoti soglašati, objavili pa smo jih zato, ker nam je ob njih čitanju marsikaj razumljivo, kar se nam bi sicer zdelo grozno. Če čitamo o zlorabah v ruski industriji in če nam to pripoveduje Francoz, potem vemo, da žrtve, ki padajo v Rusiji na podlagi obsodbe rednih in izrednih sodišč, le niso tako nedolžne, kakor jih slika del svetovnega tiska.

Na drugi strani je za nas kot Slovane važno slikanje nemških prizadevanj za zvezo z Rusijo. Po eni strani nam to dokazuje, da tudi za ostale Slované sporazum in zveza z Rusijo nikakor ni niti poniževalna niti škodljiva. Končno nam pa prednja izvajanja kričeče dokazujejo, da se Nemci v svetovni vojni in po njej niso v ničemer premenili ali poboljšali. Njim ne gre v glavo, da bi živeli v družbi drugih narodov kot enakovredni in enakopravni tovariši, ampak hočejo biti gospodje in gospodariji. To naj bi si zapomnili zla ti oni sanjači pri nas, ki jih omamljajo nemške sladkozvenečese besede, kadar govore — o nas. Francoski člankar pravilno dokazuje, da Nemcu Slovan nikoli ne pomeni enakovrednega človeka, ampak samo sredstvo za doseg nemških imperialističnih ciljev. Zgodovina ve, kako bridko je bila nekdanja Srbija — za turških časov — razočarana, kadar je zapala lažem nemških avstrijskih diplomatov, mi pa vamo želimo, da bi nas usoda v bodoče obvarovala podobnih ali celo še hujših razočaranj.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaščito. »Kmetki list«!

× V Bistrici pri Limbušu je deloma pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Francu Oniču. Pravočasna pomoč je preprečila hujšo nesrečo.

× Po nesreči je ubila svojo mater 10letna hčerka posestnika Breitweiserja pri Novem Vrbasu. Otrok je našel v omari samokres in se z njim igral, orožje pa se je sprožilo in je krogla zadela naravnost v prsi dekličino mater, ki je prav tisti trenutek stopila v sobo. Med prevozom k zdravniku v Novi Vrba je nesrečna žena že izdihnila.

× Led je zelo drag, a ne pri nas doma, temveč v Vojvodini. Tam plačujejo gostilničarji za majhen kmetijski voziček ledu po 50 din.

× »Čudodelnik« so zamehurili sodniki v Osijeku. Tam je božjastni posestnik Milan Kapelec z mazaštvom »zdravil« in peharil ljudi ter si tako brez truda in dela v nekaj letih pridobil lepo premoženje. Čeprav so vedeli, da je mazač božjasten in niti sam sebi ne more pričarati zdravja, so mu vendar celo božjastni bolniki zaupali in mu pridno nosili — denar. Mazača je obiskalo na dan včasih celo do 700 bolnikov. Zdaj so sodniki presekali cvetoče čudodelništvo in mazač se bo za svoje »dobrote« dve leti pokoril v zaporih.

× Novi kontingenti za izvoz lesa v Francijo in Alžir. V tekočem letu bomo imeli za izvoz lesa v Francijo kontingent v višini 30.000 ton (kakor doslej), medtem ko se kontingent za izvoz v Alžir zmanjša od dosedanjih 45.000 na 30.000 ton. Uvozna taksa v višini 64 frankov za metrski stot je bila že lani pri izvozu v Francijo znižana na 8 frankov, z novim sporazumom pa se tudi uvozna taksa za naš les v Alžiru zniža od 64 na 8 frankov.

× V Beogradu sta se te dni dva Ličana nosača sprla zaradi kovčega nekega tujca, kdo ga bo nosil. Zasluzek — 2 din! In za ta znesek je nosač Boža Četnik ustrelil svojega tovariša Mladena Sušiko. Mladen je bil takoj mrtev, zadet od 4 streliv.

× Trgovina z novimi 3% obveznicami za likvidacijo kmetijskih dolgov se je po poročilih iz Zagreba precej razvila, čeprav obveznice ne no-

tirajo na borzi. Ko so bile te obveznice izdane, so se trgovale po 40—45 din za 100 din nominala. Glede na okolnost, da je mogoče s temi obveznicami po nominalni vrednosti plačati tudi obroke v primerih, kjer je bil davčni dolg iz dobe do leta 1932, pred leti sporazumno razdeljen na 14 letnih obrokov, se je povpraševanje po teh obveznicah v zadnjem času precej povečalo. Baje je tečaj dosegel že 60 do 70 din za 100 din nominala, vendar ni verjetno, da bi se na tej višini obdržal, ker bo potreba za plačilo davčnih zaostankov kmalu krita.

× Na Gračnici pri Rimskih Toplicah je požar uničil stanovanjsko poslopje delavcev pri tovarni podpetnikov, ki je last g. Falterja iz Jurkloštra. Stanovalci so se rešili svoje imetje, stavba sama pa je pogorela do tal. Tovarno so gasilci rešili. Kako je požar nastal, še ni pojasnjeno.

× Blizu Gomilkega se je ondan prevrnil voz drv na 16letnega posestnikovega sina Antona Turnška iz Dobovlja pri Braslovčah. Na srečo je bil blizu drug fant, ki je sklical ljudi na pomoč. Turnška so sicer rešili in prepeljali v celjsko bolnico, ima pa zlomljeno nogo in nevarne notranje poškodbe.

× Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je prejšnji torek pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Josipa Predikake. Vozove in kmetijske stroje ter gospodarsko orodje so gasilci rešili, poslopje pa je popolnoma pogorelo in znaša škoda 30.000 dinarjev.

Sejmi

17. januarja: v Cerkljah, Kostanjevici, Uncu, Vidmu na Dr. p., Marenbergu, Kapelah pri Brezicah, Petrovčah, Slovenski Bistrici;
18. januarja: Novem mestu, Ormožu, Ptuj, Celju, Trbovljah, Dol. Lendavi;
19. januarja: Ljubljani;
20. januarja: Šmihelu-Stopičah, Kočevju, Sv. Lenartu v Slov. gor., Turnišču, Beltincih;
21. januarja: Ljubljani, Gradcu, Višnji gori, Mariboru, Teharjih, Vidmu;
22. januarja: Sodražici, Brezicah, Celju, Trbovljah, Mozirju.

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Ljubljani je bilo prignanih 70 volov, 39 krav, 18 telet, 4 veliki prašiči, 50 prašičkov za rejo in 98 konj. Radi hudega miraza je bil obisk sejma slab. Cene so ostale neizpremenjene kot na zadnjem sejmu: voli I. vrste 5'25 do 5'75, II. 4'50 do 5, III. 3'75 do 4'75, krave debele 4 do 5'25, klobasarije 2'25 do 3, teleta 7 do 8, prašiči 5'50 do 7 din za kg žive teže, prašički za rejo 100 do 180 din za komad, konji po kakovosti in velikosti od 400 dinarjev dalje.

Prodanih je bilo 20 volov, 12 krav, 14 telet, 2 prašiča, 27 prašičkov za rejo in 16 konj.

Važnejša radio predavanja

od 16. do 22. januarja 1938.

Nedelja, 16. januarja. 17.00: Kmetijska ura — 19.30: O Stevanu Mokranjcu.

Ponedeljek, 17. januarja. 18.00: Zdravljenje kužnih bolezni — 18.40: Umetnostni spomeniki Notranjske — 19.30: Masaryk in Slovenci.

Torek, 18. januarja. 11.00: Iz življenja slikarjev Šubicev — 18.40: Krščanstvo in nacionalizem.

Sreda, 19. januarja. 18.00: Glasbeno oblikoslovje.

Petek, 21. januarja. 18.00: Zena v glasbi — 19.30: Strossmayerjeve vezi s Srbijo.

Sobota, 22. januarja. 17.40: Kje in kdaj zapade mladostnik kriminalu — 19.30: Srbski rudarji v Španiji v srednjem veku — 20.00: O zunanjih politiki.

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 428—429
7% investijsko posojilo	Din 95—96
7% Drž. hipotek. banke	Din 100—101
6% begluške	Din 80—81
4% agrarne	Din 54—55
7% Blair posojilo	Din 85—86
8% Blair posojilo	Din 93—94
Privilegirane agr. banke	Din 216—218

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

**ISKARNA
MERKUR**

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-96

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofosfata, apnenega dušika, žilkega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Illovaac«, Karlovač, za vse vrste zidne in strešne opeke.